

ข้อตกลงทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างไทย – จีน

จากการที่เศรษฐกิจของจีนมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้จีนเป็นทั้งผู้ผลิต ผู้ซื้อและผู้ขายรายสำคัญของโลก สำหรับข้อตกลงทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างไทยและจีนที่สำคัญในปัจจุบันนั้นอยู่ภายใต้กรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน (Framework Agreement on ASEAN - China Comprehensive Economic Cooperation) ซึ่งได้ลงนามเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2002 เพื่อเป็นกรอบและแนวทางสำหรับการเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ที่ครอบคลุมทั้งเรื่องการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

➤ การเปิดเสรีการค้าสินค้า

อาเซียนและจีนได้มีการลงนามในความตกลงด้านการค้าสินค้าระหว่างอาเซียน-จีน (Agreement on Trade in Goods of the Framework Agreement on Comprehensive Economic Co-operation between the ASEAN and China) ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2004 ณ กรุงเวียงจันทน์ ประเทศลาว โดยมีรูปแบบการลดภาษี และตัวอย่างสินค้า ดังแสดงในตาราง

รูปแบบการลดภาษีและตัวอย่างสินค้าภายใต้กรอบความตกลงด้านการค้าสินค้าระหว่างอาเซียน-จีน

รูปแบบการลดภาษี	ตัวอย่างสินค้าไทย	ตัวอย่างสินค้าจีน	เงื่อนไข
การลดภาษีสินค้าบางส่วนทันที (Early Harvest Program) 1. ระหว่างไทย-จีน ลดเหลือ 0% ภายใน 1 ต.ค. 2003	สินค้าผักและผลไม้ทุกรายการตามพิกัดศุลกากรตอนที่ 07-08 พิกัด 6 หลัก รวมทั้งหมด 116 รายการ สินค้าที่สำคัญ ได้แก่ พืชผักสดแช่เย็นทุกชนิด มันเส้น มันอัดเม็ด หอม กระเทียม มันสำปะหลัง มันฝรั่ง ถั่วต่างๆ ผลไม้สดหรือแห้ง สินค้าสินค้าเฉพาะ (Specific Products) ได้แก่ ถ่านหินแอนทราไซต์และถ่านหินโค้ก/เซมิโค้ก		
2. ระหว่างอาเซียน-จีน ลดเหลือ 0% ภายใน 1 ม.ค. 2006	สินค้าเกษตรภายใต้พิกัดศุลกากรตอนที่ 01-08 (สัตว์มีชีวิต เนื้อสัตว์ และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้ ปลา ผลิตภัณฑ์นม ไข่สัตว์ปีก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ต้นไม้ พืชผักที่บริโภคได้ และผลไม้และลูกไม้ที่บริโภคได้)		
สินค้าปกติ (Normal products) 1. สินค้าปกติ Normal Track I ลดเหลือ 0 % ภายในปี 2010	เครื่องเทศ ธัญพืช ผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรม สัตว์ปีก นม ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ ฯลฯ	เครื่องเทศ ธัญพืช น้ำมันพืชหรือสัตว์ บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ซอสมะเขือเทศ ฯลฯ	สินค้าที่มีอัตราภาษีสูงจะลดภาษีเป็น 0% ซ้ำกว่าสินค้าที่มีอัตราภาษีต่ำ

รูปแบบการลดภาษี	ตัวอย่างสินค้าไทย	ตัวอย่างสินค้าจีน	เงื่อนไข
2. สินค้าได้รับการยืดหยุ่น Normal Track II ลดเหลือ 0% ภายในปี 2012	อาหารปรุงแต่งจากสัตว์ปีก เสื้อผ้าทำด้วยขนสัตว์ เสื้อผ้าทำด้วยฝ้ายและ เส้นใยสังเคราะห์ เสื้อผ้าทำ ด้วยวัตถุอื่น ๆ ฯลฯ	กาแฟ เนยเทียม อาหารปรุงแต่ง จากธัญพืช ผลไม้ดอง น้ำผลไม้ ไวน์ ยางรถยนต์ ไม้อัดพลาญูด เสื้อโอเวอร์โค้ต เสื้อสูท เครื่องยนต์ดีเซล ฯลฯ	มีรายการสินค้าได้ ไม่เกิน 150 รายการ
สินค้าอ่อนไหว (Sensitive products) 1. สินค้าอ่อนไหว Sensitive List (HSL) ลดเหลือ 20% ในปี 2012 และลดเหลือ 5% ในปี 2018	มี 242 รายการ เช่น น้ำส้ม อาหารสัตว์ สีและวาร์นิช ยางรถยนต์ รองเท้า แก้ว เหล็ก เครื่องซักผ้า หม้อแปลงไฟฟ้า เครื่องทำ น้ำร้อน ของเล่น ฯลฯ	มี 161 รายการ เช่น กาแฟ สับปะรดกระป๋อง फिल्मถ่ายรูป ไม้อัด กระดาษคราฟต์ เรือบรรทุกของ ไพรกยนต์ แดรและไซเรน เซลล์ซีลที่มีเครื่องยนต์ ฯลฯ	จำกัดไม่เกิน 400 รายการ (พิกัดฯ 6 หลัก) และมูลค่า การนำเข้าของ รายการสินค้า อ่อนไหวทั้งหมด ไม่เกิน 10% ของ มูลค่าการนำเข้ารวม
2. สินค้าอ่อนไหวสูง Highly Sensitive List (SL) อัตราไม่เกิน 50% ภายใน 1 ม.ค. 2015	มี 100 รายการ เช่น สินค้า เกษตร 23 รายการ (นมและ ครีม มันฝรั่ง กระเทียม กาแฟ ชา น้ำมันปาล์ม ฯลฯ) หินปูพื้น เครื่องใช้บนโต๊ะ อาหาร รถยนต์นั่ง ฯลฯ	มี 100 รายการ เช่น ข้าวโพด ข้าว น้ำมันปาล์ม น้ำตาลทราย ยางธรรมชาติ ไฟเบอร์บอร์ด กระดาษและกระดาษแข็ง รถยนต์นั่ง รถจักรยาน ฯลฯ	จำกัดไม่เกิน 100 รายการ หรือ 40% ของจำนวนรายการ สินค้าอ่อนไหว

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

➤ การเปิดเสรีด้านการค้าบริการ

อาเซียนและจีนได้ลงนามความตกลงด้านการค้าบริการ พร้อมข้อผูกพันการเปิดตลาดกลุ่มที่ 1 เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2007 ณ เมืองเซบู สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ โดยความตกลงฯ ครอบคลุมธุรกิจบริการภาคเอกชนทุกสาขา โดยไม่ครอบคลุมการให้บริการและการจัดซื้อจัดจ้างบริการโดยรัฐ สำหรับระดับการเปิดตลาดของแต่ละประเทศ จะระบุอยู่ในข้อผูกพันของแต่ละประเทศ

สำหรับข้อผูกพันสาขาการเปิดตลาดชุดแรกนั้น ประเทศสมาชิกอาเซียนรวมถึงไทยเสนอเปิดตลาดเพิ่มขึ้นจากข้อผูกพันภายใต้ WTO ซึ่ง

ครอบคลุมกิจกรรมบริการบางประเภทในสาขาวิชาชีพ การศึกษา บริการด้านสุขภาพ การท่องเที่ยว และการขนส่งสินค้าทางเรือ โดยจีนเสนอเปิดตลาดเพิ่มเติมจากข้อผูกพันภายใต้ WTO ครอบคลุมกิจกรรมในสาขาบริการด้านคอมพิวเตอร์ บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ บริการขนส่งสินค้าทางถนน และบริการธุรกิจอื่นๆ¹

¹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (ม.ป.ป.). เขตการค้าเสรี อาเซียน – จีน. สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2011 จาก <http://www.thaifita.com/thaifita/Home/FTAbyCountry/tabid/53/ctl/detail/id/4/mid/480/usemastercontainer/true/Default.aspx>

ทั้งนี้ พิธีสารอนุวัติข้อผูกพันชุดที่ 2 ของความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ กำหนดการลงนามในปี 2011 และจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2012 เป็นต้นไป โดยจีนได้มีการเปิดตลาดธุรกิจบริการครอบคลุมกิจกรรมในสาขาวิชาชีพทั้งด้านกฎหมายและการบัญชี สาขาโทรคมนาคม ก่อสร้าง การศึกษา การเงิน การธนาคาร รวมทั้งการประกันภัย การท่องเที่ยว และสาขาการขนส่ง ส่วนไทยได้มีการเปิดเสรีเพิ่มเติมจากข้อผูกพันเดิม โดยเปิดเสรีกิจกรรมบริการบางประเภทในสาขาวิชาชีพ สาขาโทรคมนาคม การเงิน และการขนส่ง ทั้งทางเรือ ทางอากาศ และทางราง ซึ่งข้อเสนอดังกล่าวยังคงอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายปัจจุบัน ซึ่งอนุญาตให้ต่างชาติประกอบธุรกิจได้ กล่าวคือ ผู้ให้บริการของประเทศสมาชิกอาเซียนและจีนสามารถเข้ามาประกอบธุรกิจโดยถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 49 และมีเงื่อนไขอื่นตามกฎหมายเฉพาะสาขา อาทิ ในสาขาการเงินถือหุ้นได้ ไม่เกินร้อยละ 25 หรือในสาขาวิชาชีพต้อง เป็นไปตามที่สภาวิชาชีพกำหนด²

การเปิดตลาดบริการในรอบที่สองนี้ นอกจากจะผลักดันให้ธุรกิจนอกอาเซียนออกไปลงทุนในจีนได้สะดวกขึ้นแล้ว ยังกระตุ้นให้นักลงทุนจีนเข้ามาจัดตั้งธุรกิจภาคบริการในอาเซียนสะดวกขึ้น จากการลดกฎระเบียบและเงื่อนไขการจัดตั้งธุรกิจ โดยคาดว่าจะกระตุ้นให้การลงทุนของจีนในอาเซียนเติบโตได้ดีมากขึ้น

² ผู้จัดการรายวัน(2011). รุกเปิดเสรีบริการอาเซียน-จีนชุด2 ธุรกิจไทยสบช่องลุยตลาดมังกร. สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2011 จาก <http://www.manager.co.th/daily/ViewNews.aspx?NewsID=9540000050570>

➤ ความตกลงด้านการลงทุน อาเซียน-จีน (ASEAN-China Investment Agreement)

อาเซียนและจีนลงนามความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน-จีน ในวันที่ 15 สิงหาคม 2009³ ความตกลงนี้มีพันธกรณีหลักที่สำคัญคล้ายคลึงกับพันธกรณีต่างๆ ที่มีอยู่ในความตกลงเพื่อการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุนที่ไทยจัดทำกับต่างประเทศรวมถึงจีน ทั้งนี้ สามารถสรุปสาระของความตกลงการลงทุนอาเซียน-จีนได้ ดังนี้

1. พันธกรณีของความตกลงฯ ประกอบด้วย สาระสำคัญ คือ การส่งเสริมและอำนวยความสะดวกและการให้ความคุ้มครองแก่นักลงทุนของภาคีและเงินลงทุนโดยครอบคลุมทั้งการลงทุนทางตรง และการลงทุนในหลักทรัพย์

2. ขอบเขตของการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน ประกอบด้วย การปฏิบัติที่เป็นธรรมและเท่าเทียมกัน การชดเชยในกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่สงบ การชดเชยในกรณีที่มีการเวนคืน การระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับรัฐ เป็นต้น

3. ประเด็นอื่นๆ ได้แก่ ประเด็นที่ไทยผลักดันให้รัฐสามารถดำเนินมาตรการเพื่อปกป้องเสถียรภาพทางการเงินและอัตราแลกเปลี่ยน โดยแทรกอยู่ในบทบัญญัติเรื่องการโอน (Transfer) และข้อยกเว้นทั่วไป (General Exception)

การลงทุนนี้สามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน รวมถึงช่วยดึงดูดและส่งเสริมการลงทุนระหว่างภูมิภาคอาเซียนกับจีน ทำให้การค้าและการลงทุนขยายตัว รวมถึงเป็นการสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับจีนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะ

³ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (2552). อาเซียน - จีนลงนามความตกลงด้านการลงทุนระหว่างประเทศ. สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2011 จาก <http://www.ryt9.com/s/beco/635703>

นำไปสู่การไหลเข้าของเงินลงทุนใหม่และการนำผลกำไรกลับมาลงทุนใหม่แบบยั่งยืน

➤ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ

อาเซียนและจีน รวมทั้งไทย มีกำหนดจะร่วมมือทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะใน 5 สาขา ได้แก่ เกษตรกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การลงทุน และการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขง ตลอดจนความร่วมมือด้านต่างๆ อาทิ

ศุลกากร การปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา การจัดตั้งศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการค้าและการลงทุน การพัฒนาความตกลงให้มีการยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements: MRA) การดำเนินการตามแผนงานในกรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และการให้ความช่วยเหลือประเทศสมาชิกใหม่อาเซียน⁴

⁴ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (ม.ป.ป.). เขตการค้าเสรี อาเซียน - จีน. สืบค้นเมื่อ 23 มิถุนายน 2011 จาก <http://www.thaifta.com>